

Exam. Code : 103204

Subject Code : 1138

B.A./B.Sc. 4th Semester

MUSIC (Vocal)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :— Attempt any **FIVE** questions. Question No. 1 is compulsory.

1. (i) Define 'Meend'. 1
- (ii) Who is the founder of Khyal Gayaki ? 1
- (iii) Write the names of any two Lakshans of Raga. 1
- (iv) Write the Aaroh and Avroh of Raag Bihag. 1
- (v) How many Matras are there in Taal Aada Chautaal ? 1
- (vi) Write down the Birth date and Birth place of Ustad Amir Khan. 1
- (vii) Write down any two Good characteristics of a Gayak. 1
- (viii) Give the Thaata of Raag Bhairavi. 1
- (ix) Write any one Mukhya Swar Sangiti of Raag Bihag. 1
- (x) Write the Guru of Ustad Amir Khan Sahib. 1
2. Write in detail the contribution and life sketch of Ustad Amir Khan. 10
3. Write down the description and notation of Aada Chautal. 10
4. Explain in detail the musical terms Gamak and Khatka. 10

5. Explain in detail the various gun and dosh of Gayak. 10
6. Give a detailed note on Raag Lakshans of Indian Classical Music. 10
7. Explain in detail any two Folk Singing styles used in Gurmat Sangeet. 10
8. Write the description and full notation of Raga Malkauns. 10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

1. (i) ਮੀਂਡ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। 1
  - (ii) ਖਿਆਲ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕੌਣ ਹਨ ? 1
  - (iii) ਰਾਗ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋ ਲਕਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ। 1
  - (iv) ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਨੂੰ ਲਿਖੋ। 1
  - (v) ਤਾਲ ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹਨ ? 1
  - (vi) ਉਸਤਾਦ ਅਮੀਰ ਖਾਨ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਲਿਖੋ। 1
  - (vii) ਗਾਇਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਚੰਗੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ। 1
  - (viii) ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ਦੀ ਥਾਟ ਲਿਖੋ। 1
  - (ix) ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸੂਰ ਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖੋ। 1
  - (x) ਉਸਤਾਦ ਅਮੀਰ ਖਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ। 1
2. ਉਸਤਾਦ ਅਮੀਰ ਖਾਨ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 10

3. ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖੋ। 10
4. ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਗਮਕ ਅਤੇ ਖਟਕਾ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
5. ਗਾਇਕ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
6. ਭਾਰਤੀ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਰਾਗ ਲਕਸ਼ਣਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 10
7. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਲੋਕ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
8. ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖੋ। 10

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਕੋਈ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

1. (i) ਮੀਂਡ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। 1
- (ii) ਖ਼ਿਆਲ ਗਾਯਕੀ ਕੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕੌਨ ਹੈ ? 1
- (iii) ਰਾਗ ਕੇ ਕੋਈ ਭੀ ਦੋ ਲਕਸ਼ਣਾਂ ਕੋ ਲਿਖੋ। 1
- (iv) ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਕੇ ਆਰੋਹ ਔਰ ਅਵਰੋਹ ਕੋ ਲਿਖੋ। 1
- (v) ਤਾਲ ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ ਮੇਂ ਕਿਤਨੀ ਮਾਤਰਾਏਂ ਹੈ ? 1
- (vi) ਉਸਤਾਦ ਅਮੀਰ ਖ਼ਾਨ ਕੀ ਜਨਮ ਤਿਥਿ ਔਰ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਲਿਖੋ। 1
- (vii) ਗਾਯਕ ਕੀ ਕਿਸੀ ਭੀ ਦੋ ਅਚਛੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕੋ ਲਿਖੋ। 1
- (viii) ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ਕੀ ਖਾਟ ਲਿਖੋ। 1
- (ix) ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਕੀ ਕਿਸੀ ਭੀ ਏਕ ਮੁਖ਼ਯ ਸੁਵਰ ਸੰਗਤਿ ਕੋ ਲਿਖੋ। 1
- (x) ਉਸਤਾਦ ਅਮੀਰ ਖ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਗੁਰੁ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ। 1

2. उस्ताद अमीर खान के योगदान और जीवन प्रारूप के बारे में विस्तार से लिखें। 10
3. आड़ा चौताल का विवरण और नोटेशन लिखें। 10
4. संगीतक शब्दों गमक तथा खटका की विस्तृत व्याख्या करें। 10
5. गायक के विभिन्न गुण तथा दोषों की विस्तृत व्याख्या करें। 10
6. भारतीय शास्त्रीय संगीत के राग लक्षणों पर एक विस्तृत नोट लिखें। 10
7. गुरुमत संगीत में इस्तेमाल की जाने वाली किसी भी दो लोक गायन शैलियों की विस्तार से व्याख्या करें। 10
8. राग मालकौंस का विवरण और पूर्ण नोटेशन लिखें। 10